

ضمیمه تفصیلی مرامنامه ایرنا

۱- تعریف منافع ملی

منافع ملی در مرامنامه عبارت است از تمامی آن چه امنیت ملی، وحدت ملی و تمامیت ارضی کشور را حفظ می‌کند. به علاوه، آن چه در قانون اساسی، سیاست‌های کلی نظام و مصوبات شورای عالی امنیت ملی آمده در گستره منافع ملی قرار می‌گیرند.

۲- تعریف ضوابط خبری

ضوابط خبری را می‌توان به‌طور عام اصول حرفه‌ای روزنامه‌نگاری دانست اما در خبرگزاری جمهوری اسلامی، ضوابط خبری به‌طور خاص عبارتند از ابلاغیه‌های سازمانی در حوزه تولید و انتشار محتوا، از جانب مدیرعامل معاونت خبر و ادارات کل این معاونت.

۳- تعریف حریم خصوصی

حریم خصوصی فضای جسمی و روانی شخص در محیط‌های واقعی و مجازی شخصی اوست و شامل اطلاعات و دانسته‌هایی می‌شود که خود فرد می‌تواند انتخاب کند که آیا علنی باشد یا نه. رعایت حریم خصوصی افراد الزامی است اما اشخاصی که چهره‌های مشهور و عمومی جامعه به شمار می‌روند حریم خصوصی محدودتری نسبت به دیگران دارند و در مواقعی که منافع عمومی مردم ایجاب کند، با احتیاط می‌توان وارد این حریم شد.

۴- تضاد منافع

مجموعه شرایطی است که در آنها منافع یا علائق اولیه و ثانویه شخصی در خلاف جهت یکدیگر قرار گیرند و اقدامات و قضاوت حرفه‌ای او را تحت تاثیر خود قرار دهند. به بیان ساده‌تر، گاهی فعالیت‌های حرفه‌ای شخص تحت تاثیر منافع شخصی او قرار می‌گیرند. در تعریف دیگر تضاد منافع هنگامی روی می‌دهد که منافع شخصی یا اقتصادی فرد با وظایف حرفه‌ای یا سازمانی او مغایرت داشته باشد. این مغایرت توانایی وی برای اخذ

تصمیمات و ارائه قضاوت های قابل اطمینان، بی طرف و عینی را به تحلیل برده یا آن را ناقص می کند. خبرنگاری که خود یا یکی از بستگان درجه یک وی منافی در حوزه خبری مشخصی دارد، در صورت ماموریت تهیه خبر یا گزارش از آن حوزه می بایست منافع خود یا بستگانش را در آن حوزه به مدیران بالادستی مربوطه افشا نماید. به عنوان مثال خبرنگاری که خود یا بستگان درجه اولش به طریقی از یک شرکت خودرو سازی ارتزاق می نمایند، در صورت تهیه گزارش از آن حوزه ممکن است به جهت تامین منافع شخصی خود گزارش واجد سوگیری تولید نماید، در موارد بالا فرد دچار تضادی در منافع و علائقش می شود که ممکن است درستی رفتارش را تحت تاثیر قرار دهد و باید تا جای ممکن ضمن ابراز این تضاد به دیگر مسئولان در صورت لزوم از نقش آفرینی در آن موضوع کناره گیری نماید.

۵- شیوه های غیر اخلاقی کسب خبر

خبرنگاران نباید با روش هایی که با اصول و اخلاق حرفه ای و همین طور با اخلاق اجتماعی منافات دارد، دست به کسب اطلاعات بزنند. برای مثال، با دادن رشوه، تهدید افراد آسیب پذیر، دستبرد به یک مکان، هک کردن تلفن همراه، اغواگری خلاف عفت، تجاوز به حریم خصوصی یا شکنجه کودکان اطلاعات و اخبار را به دست بیاورند.

۶- ضوابط انتشار نامه های سرگشاده

نامه های سرگشاده به صورت خام در خبرگزاری منتشر نمی شوند و هرگاه نامه سرگشاده ای به خبرگزاری رسید در صورتی که مغایر با منافع ملی و ضوابط خبری نباشد، در وهله اول در قالب یک خبر ساده منتشر می شود. این خبر به شکل هرم وارونه تنظیم می شود و به پیشینه ماجرا نیز اشاره می کند. اگر این نامه سرگشاده دارای ارزش های خبری بیشتری باشد، در قالب گزارش و مصاحبه نیز پی گیری خواهد شد.

۷- انواع عذرخواهی و جوابیه

جوابیه هایی که در واکنش به محتواهای تولیدی ایرنا می رسد، باید به طور مشروح منتشر شود و با ذکر عنوان «جوابیه» در تیتراژ، در همان جایی که مطلب اصلی منتشر شده انتشار یابد. باید توجه داشت که متن طبق جوابیه

طبق قانون مطبوعات بیش از دو برابر متن اصلی نباشد. در شرایط استثنایی ممکن است لازم باشد ایرنا بابت انتشار یک مطلب عذرخواهی کند. این عذرخواهی باید با شجاعت انجام شود، بگوید که چه خطایی از نظر حرفه‌ای انجام داده اما عذرخواهی‌اش خیلی طولانی نبوده و اقتدار ایرنا را نیز از بین نبرد و همچنین تاکید کند که تلاش خود را دوچندان خواهد کرد تا این اشتباهات تکرار نشود.

۸- ضوابط همکاری با رسانه‌های دیگر

همکاری پرسنل ایرنا با رسانه‌های دیگر نباید خدشه‌ای به کار حرفه‌ای سازمان وارد کند. بنابراین خبرنگاران ایرنا نمی‌توانند در یک خبرگزاری دیگر یا یک روزنامه دقیقاً در همان حوزه کاری به طور مستمر خبرنگاری کنند به این دلیل که در مواقعی ناچار خواهند بود برای ارائه اخبار مهم به یکی از این دو رسانه دست به انتخاب بزنند.

۹- ضوابط همکاری با روابط عمومی‌ها و حوزه‌های خبری

هرگونه همکاری پرسنل ایرنا با حوزه‌های خبری خود، چه از طریق روابط عمومی‌ها چه نهادهای زیرمجموعه حوزه‌های خبری، ممنوع است. همکاری با حوزه خبری شامل مشاوره، استخدام تمام وقت و پاره وقت، مدیریت یا پیمانکاری پروژه‌های این حوزه‌ها است. حتی همکاری‌ای که هیچ دستمزدی هم بابت آن گرفته نشود پذیرفته نیست. با وجود این، ما در ایرنا مدیران ارشد را در جریان فعالیت‌های حرفه‌ای حوزه تخصصی‌مان در خارج از سازمان قرار می‌دهیم. سردبیران و مدیران خبری می‌توانند بنابر مصالح سازمانی در طول زمان همکاری ما با ایرنا مانع از انجام برخی از این فعالیت‌ها شوند.

۱۰- ضوابط مربوط به دریافت هدیه

هدیه گرفتن از حوزه خبری امری غیرحرفه‌ای است و خبرنگاران ایرنا تا جایی که بتوانند باید از این کار پرهیز کنند. اما برخی مواقع، نگرفتن هدیه، مخصوصاً وقتی هدیه غیرنقدی و بدون ارزش مادی زیاد است، می‌تواند باعث دلخوری حوزه خبری شود. اگر ارزش هدیه حوزه‌های خبری کمتر از ۲۰۰ هزار تومان باشد و حوزه‌های خبری آن را به همه خبرنگاران آن حوزه بدهند، خبرنگاران ایرنا در آن حوزه خبری مشخص مجازند این هدیه را قبول کنند. اما در هر حال، گرفتن هرگونه هدیه از حوزه‌های خبری باید به اطلاع مدیر کل مربوطه برسد.

۱۱- ضوابط مربوط به موضع گیری درباره سازمان در شبکه های اجتماعی

ما در ایرنا مسایل خصوصی و داخلی سازمان را در فضای عمومی (اعم از وبلاگ، شبکه های اجتماعی و پیام رسان های موبایلی مانند کانال های تلگرامی) بازنشر نمی دهیم. این اصل مهم را مورد توجه قرار می دهیم که این مسائل باید با ساز و کارهای متنوع موجود در داخل سازمان خبرگزاری حل و فصل شوند.

۱۲- خبرنگار

منظور از واژه خبرنگار در این مرامنامه، معنای اخص آن مطابق تعریف رشته شغلی خبرنگار نیست. بلکه مراد از به کار بردن این واژه در عنوان مرامنامه، خطاب قرار دادن همه کسانی است که به طور مستقیم به امر تولید و توزیع محصولات خبری اشتغال دارند، و شامل همه شاغلین در حوزه معاونت خبر و اداره کل محصولات خبری است.

